

Feribotla araç taşıma işleminde belge düzeni ve tevsik zorunluluğu.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.34.19.02-105[VUK1-23404]-56800
Tarih	17.01.2018

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : 11395140-105[VUK1-23404]-56800 17.01.2018

Konu : Belge düzeni

İlgi : tarih ve ... evrak kayıt numaralı özelge talep formunuz.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda;

- 4 adet feribot ile ...)- ...) arasında araç ve yolcu taşımacılığı faaliyetinde bulunduğunuz,

- Faaliyetinizi yürütmek üzere her iki yakada da .. Denizcilik Turz. İç ve Dış Tic.A.Ş. firmasına ait limanları kullanmakta olduğunuz,

- Adı geçen firma ile yapmış olduğunuz anlaşma gereği, her geçen araç için, sonradan firmanıza fatura düzenlemek ve ödeme almak yerine, anlık araç geçişlerinde adı geçen firmanın tahsilatı müşteriden kendisinin yaptığını ve müşterilere geçiş bedelinden kendi paylarına isabet eden kısım için yazar kasa fişi düzenlediği, geçiş bedelinin kalan kısmının ise firmanız tarafından bilet ile tahsil edildiği,

- Firmanız tarafından, ön ödemeli olarak yapılan ve müşteriye kupon satışı/kart yüklemesi yaparak gerçekleştirilen satışlarda sorun meydana geldiği, bu tür satışlarda firmanızın sürekli geçiş yapan kurumsal müşterilere kupon satışı/kart yüklemesi yaptığı ve kupon satışı/kart yüklemesi yapıldığında (geçiş ücretinin tamamı karşılığında) fatura düzenlediği,

- Bu durumda aracın geçişi esnasında herhangi bir ödemede bulunulmadığı, geçiş bedeli tarafınızdan peşin olarak tahsil edildiğinden, adı geçen firmanın payına isabet eden kısmı liman kasalarınızdan nakit olarak tahsil etmek istediği ve karşılığında firmanıza her geçen araç için yazar kasa fişi kestiği ve bu kapsamdaki günlük iş hacminin 7.000.- TL'nin üzerinde olduğu

hususlarından bahisle adı geçen firma tarafından söz konusu geçişler dolayısıyla tarafınıza yazar kasa fişi yerine fatura düzenlenmesi gerekip gerekmediği hakkında Başkanlığımızdan görüş talep edilmektedir.

1) 213 sayılı Vergi Usul Kanununun;

- (3/B) maddesinde, "*B) İspat: Vergilendirmede vergiyi doğuran olay ve bu olaya ilişkin muamelelerin gerçek mahiyeti esastır.*

Vergiyi doğuran olay ve bu olaya ilişkin muamelelerin gerçek mahiyeti yemin hariç her türlü delille ispatlanabilir. Şu kadar ki, vergiyi doğuran olayla ilgisi tabii ve açık bulunmayan şahit ifadesi ispatlama vasıtası olarak kullanılamaz.

İktisadi, ticari ve teknik icaplara uymayan veya olayın özelliğine göre normal ve mutad olmayan bir durumun iddia olunması halinde ispat külfeti bunu iddia eden tarafa aittir.",

- 8 inci maddesinin üçüncü fıkrasında, "*Vergi kanunlarıyla kabul edilen haller müstesna olmak üzere, mükellefiyete veya vergi sorumluluğuna mütaallik özel mukaveleler vergi dairelerini bağlamaz.*",

- 227 nci maddesinin birinci fıkrasında, "*Bu kanunda aksine hüküm olmadıkça bu kanuna göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait olan kayıtların tevsiki mecburidir.*",

- 229 uncu maddesinde, "*Fatura, satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesikadır.*",

- (231/5) maddesinde, "5. Fatura, malın teslimi veya hizmetin yapıldığı tarihten itibaren azamî yedi gün içinde düzenlenir. Bu süre içerisinde düzenlenmeyen faturalar hiç düzenlenmemiş sayılır."

- 232 nci maddesinde, "Birinci ve ikinci sınıf tüccarlar kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçiler:

1. Birinci ve ikinci sınıf tüccarlara;
2. Serbest meslek erbabına;
3. Kazançları basit usulde tesbit olunan tüccarlara;
4. Defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilere;
5. Vergiden muaf esnafa.

sattıkları emtia veya yaptıkları işler için fatura vermek ve bunlara da fatura istemek ve almak mecburiyetindedirler.

Yukarıdakiler dışında kalanların, birinci ve ikinci sınıf tüccarlar ile kazancı basit usulde tesbit edilenlerden ve defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilerden satın aldıkları emtia veya onlara yaptırdıkları iş bedelinin 50.000.000 lirayı (1.1.2017'den itibaren 900,-TL) geçmesi veya bedeli 50.000.000 liradan (1.1.2017'den itibaren 900,-TL) az olsa dahi istemeleri halinde emtiayı satanın veya işi yapanın fatura vermesi mecburidir.",

- 233 üncü maddesinde, "Birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilerin fatura vermek mecburiyetinde olmadıkları satışları ve yaptıkları işlerin bedelleri aşağıdaki vesikalardan herhangi biri ile tevsik olunur.

1. Perakende satış fişleri;
2. Makineli kasaların kayıt ruloları;
3. Giriş ve yolcu taşıma biletleri.

..."

hükümlerine yer verilmiştir.

Öte yandan, tahakkuka ilişkin bir belge olan ve ödeme ile ilişkisi olmayan faturanın, esas itibariyle, malın teslimi veya hizmetin ifasını müteakip, ödeme yapılıp yapılmadığına bakılmaksızın yedi gün içinde düzenlenmesi gerekmektedir.

Buna göre, mezkûr Kanunun (3/B) maddesi gereğince, somut durumda, söz konusu taşımacılık hizmetinin bir bütün olarak değerlendirilmesi ve taşımacılık hizmeti verilen yolculara, verilen hizmetin toplam bedeli

(limanlardan geçiş ve feribotla taşımacılık bedeli toplamı) üzerinden fatura veya yolcu bileti düzenlemeniz gerekmektedir.

Diğerk taraftan, şirketinizin limanlardan yararlanma-geçiş/limanları kullanma bedeli için, geçiş yapan her bir araç-yolcu itibariyle öngörölen tutarlar dikkate alınarak, Kanunun 232 nci maddesinde öngörölen 7 gñnlük süreyi aşmayacak şekilde ... Denizcilik Turz. İç ve Dış Tic. A.ř. tarafından şirketiniz adına fatura düzenlenmesi gerekmektedir.

Dolayısıyla, mezkûr durumda, söz konusu taşımacılık hizmetine ilişkin olarak, bedelin bir kısmı için ... Denizcilik Turizm İç ve Dış Ticaret A.ř. tarafından ödeme kaydedici cihaz fişi, bir kısmı için şirketiniz tarafından yolcu bileti düzenlenmesi mümkün bulunmamaktadır.

Bununla birlikte, söz konusu ön ödemeli taşımacılık hizmetlerinde, bankalar tarafından çıkarılan kredi kartları ve banka kartları (ön ödemeli kartlar dahil) kullanılıyor olması halinde, 385 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğı'nde belirlenen usul ve esaslara uyulması şartıyla, bahse konu Tebliğde öngörölen doğrultuda işlem tesis edilmesi mümkündür.

2) Mezkûr Kanunun mükerrer 257 nci maddesinde, mükelleflere muameleleri ile ilgili tahsilat ve ödemelerini banka, benzeri finans kurumları veya posta idarelerince düzenlenen belgelerle tevsik etmeleri zorunluluğunu getirme ve bu zorunluluğun kapsamını ve uygulamaya ilişkin usul ve esaslarını belirleme hususlarında Bakanlığımıza yetki verilmiştir.

Bu yetkiye dayanılarak tahsilat ve ödemelerin aracı finansal kurumlar tarafından düzenlenen belgelerle tevsiki uygulamasının usul ve esasları 469, 479 ve 480 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğleri ile değışik 459 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde belirlenmiştir.

Bu bağlamda, tahsilat ve ödemelerin tevsik zorunluluğı kapsamına; Vergi Usul Kanununun 232 nci maddesinin birinci fıkrası kapsamında fatura almak zorunda olan birinci ve ikinci sınıf tüccarların, serbest meslek erbabının, kazançları basit usulde tespit olunan tüccarların, defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilerin ve vergiden muaf esnafın, kendi aralarında ve tevsik zorunluluğı kapsamında olmayanlarla yapacakları, 7.000 TL'yi aşan tutardaki her türlü tahsilat ve ödemeleri girmekte olup, yine mezkûr Tebliğde belirlenen tahsilat ve ödemeler ise tevsik zorunluluğı dışında tutulmuştur.

Söz konusu Tebliğın;

- "4.1. Kapsam ve Tutar" bölümünde, *"Tevsik zorunluluğı kapsamında olanların, kendi aralarında ve tevsik zorunluluğı kapsamında olmayanlarla yapacakları, 7.000 TL'yi aşan tutardaki her türlü tahsilat ve ödemelerini aracı finansal kurumlar kanalıyla yapmaları ve bu tahsilat ve ödemeleri söz konusu kurumlarca düzenlenen belgeler ile tevsik etmeleri zorunludur.*

Bu kapsamda örneğın;

- Her türlü mal teslimi veya hizmet ifasına ilişkin tahsilat ve ödemelerin,
- Avans, depozito, pey akçesi gibi suretlerle yapılacak tahsilat ve ödemelerin,
- İşletmelerin kendi ortakları ve/veya diğer gerçek ve tüzel kişilerle yaptığı her türlü tahsilat ve ödemelerin belirlenen haddi aşması durumunda, aracı finansal kurumlar kanalıyla yapılması ve bu işlemlerin söz konusu kurumlarca düzenlenen belgeler ile tevsik edilmesi zorunludur.",
- "4.1.1. Aynı Günde Aynı Kişi veya Kurumlarla Yapılan İşlemler" bölümünde, "Aynı günde aynı kişi veya kurumlarla yapılan işlemlerin toplam tutarının bu Tebliğin (4.1.) bölümünde belirlenen haddi aşması durumunda, işlemlerin her biri işlem bazında belirlenen haddin altında kalsa bile, aştığı işlemten itibaren işleme konu tahsilat ve ödemelerin de aracı finansal kurumlar aracılığıyla yapılması zorunludur.
- ..."

- "4.1.2. Kısım Kısım Yapılan Tahsilat ve Ödemeler" bölümünde ise, "Tahsilat ve ödemeye konu işlem tutarının tevsik zorunluluğu kapsamında bu Tebliğin (4.1.) bölümünde belirlenen haddi aşması halinde, bedelin farklı tarihlerde kısım kısım ödenmesinde işlemin toplam tutarı dikkate alınacak ve her bir tahsilat ve ödeme, tevsik zorunluluğu kapsamında aracı finansal kurumlar kanalıyla gerçekleştirilecektir.
- ..."

açıklamaları yer almaktadır.

Bu bağlamda, yukarıda yer verilen koşulların mevcut olduğu ödemelerin aracı finansal kurumlar kanalıyla yapılması ve bu ödemelerin söz konusu kurumlarca düzenlenen belgeler ile tevsik edilmesi mecburidir.

Bahse konu ödemelerin/tahsilatların aracı finansal kurumlar kanalıyla yapılmaması durumunda ilgililere Vergi Usul Kanununda yer alan cezaların tatbik edileceği tabiidir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026